

Stanisław Andrzej Potycz

Legnica

Duszpasterstwo Ludzi Pracy '90 – geneza i działalność (1990–2025)

Zawsze, gdy wracam myślą do pięknej modlitwy św. Franciszka z Asyżu, odmówionej przed krucyfiksem w kościele w San Damiano¹, dochodzę do wniosku, że dobrze oddaje ona zamierzony cel działalności Duszpasterstwa Ludzi Pracy '90 w Legnicy (DLP '90). Jest nim właśnie rozjaśnianie serc (przez udział w Eucharystii i modlitwie), a następnie zrozumienie i poznanie, czyli wzbogacenie wiedzy słuchaczy, którzy gromadzą się na organizowanych przez nie spotkaniach. Ta działalność ma bowiem prowadzić do przejrzystości każdego serca, do prawdziwej wiary, do życia według Chrystusa. Tak jak życie to pojmował Biedaczyna z Asyżu² autor wspomnianej modlitwy, który otrzymał od Boga nakaz, by „podnieść z ruiny dom Boży”³ i nakaz ten – stale odnajdując na nowo drogę do rzeczywistości świata – konsekwentnie realizował.

Powstanie Duszpasterstwa Ludzi Pracy '90

Franciszkanin o. Wacław Stanisław Chomik OFM pisał, że DLP '90 zrodziło się z „niedosytu duchowego”⁴, a Adam Jaworski – jeden ze współzałożycieli tego społecznego ruchu świeckich – tak rozwinął tę myśl: „Wówczas, na początku 1989 r., powstał zamysł utworzenia środowiska osób orientujących się bardziej zdecydowanie w kierunku doskonalenia wewnętrznego. Należało uratować skar-

¹ „Najwyższy, chwalebny Boże rozjaśnij ciemności mego serca i daj mi, Panie, prawdziwą wiarę, niezachwianą nadzieję i doskonałą miłość, zrozumienie i poznanie, abym wypełniał Twoje święte i prawdziwe posłannictwo”.

² Św. Franciszek znany jest także jako Biedaczyna z Asyżu, taki tytuł nosi nawet książka Nikosa Kazantzakisa – autora *Greka Zorby*.

³ Jezus pewnego razu przemówił do Franciszka słowami: „Idź, napraw Mój dom, który jak widzisz, cały idzie w ruinę”.

⁴ *Rozjaśnić serca*, red. S.A. Potycz, Wrocław 2006, s. 5.

by duchowe pozyskane w działalności dotychczasowych środowisk opozycyjno-chrześcijańskich i stworzyć nowe ognisko dyskusji nad opracowaniem i rozwinięciem porządku politycznego, doczesnego, opartego o prawo naturalne”⁵.

Wiosną 1990 r. grupa osób wywodząca się ze środowiska Duszpasterstwa Ludzi Pracy w Legnicy, działającego w latach 1985–1989 przy parafii św. Trójcy w Legnicy⁶, uznała, że należy skupić się na tym wycinku działania, który dotyczy doskonalenia duchowego i działalności formacyjnej. 9 kwietnia 1990 r., po wielu spotkaniach, rozmowach i konsultacjach, powstało DLP '90. Moment jego powstania nie był przypadkowy, była to data rocznicy bitwy pod Legnicą (1241), po której książę Henryk II Pobożny – wzięty przez Tatarów do niewoli – poniósł śmierć męczeńską w obronie wiary chrześcijańskiej⁷. Założycielami nowego duszpasterstwa byli: Adam Jaworski, Stanisław Andrzej Potycz, Maria Przysasz i Zygmunt Urban, a inicjatywę tę wspierali: Henryk Baca, Jerzy Figurski, Stanisław Kot, Józefa Nadybska i Paweł Piotrowski.

Adam Jaworski przygotował projekt statutu DLP '90. Chociaż nigdy nie został on poddany pod głosowanie, to cele i sposoby działania w nim przewidziane były realizowane. Te cele to w szczególności: doskonalenie duchowe powsta-

⁵ *Ibidem*, s. 17–18.

⁶ Więcej o Duszpasterstwie Ludzi Pracy w Legnicy w: *Idziemy dalej...*, red. S.A. Potycz, Legnica 2021, s. 229–231.

⁷ Stanowisko, że książę, wzięty przez Tatarów do niewoli, poniósł śmierć męczeńską w obronie wiary chrześcijańskiej podziela wielu badaczy. Powołują się oni na relację C. de Bridii pt. *Historia Tatarów*, spisana w 1247 r. na podstawie informacji pozyskanych – podczas wyprawy (1246–1247) poselstwa papieskiego do wielkiego chana – od Mongołów uczestniczących w bitwie pod Legnicą. Podał w niej następujące okoliczności śmierci księcia: „Wtedy księcia Henryka wzięli Tatarzy do niewoli i całkowicie obrabowali, a kazali mu klękać przed martwym wodzem, który poległ w Sandomierzu. Głowę jego jakoby głowę barana zawieźli przez Morawy na Węgry do Batu i wkrótce potem rzucili ją między głowy innych poległych”. A. Sutowicz uważa, że relacja ta ma „wartość kolosalną”, m.in. w związku „z bezpośrednim przytoczeniem okoliczności śmierci księcia Henryka Pobożnego” (zob. A. Sutowicz, *Męczennik za wiarę, czy obrońca chrześcijaństwa?*, „Perspectiva. Legnickie studia teologiczno-historyczne” 2018, nr 1, s. 170). A inny historyk G. Labuda, po zapoznaniu się z tymi okolicznościami śmierci księcia, stwierdził: „Istotnie, teraz gdy wiemy z pewnością, iż książę Henryk nie poległ w boju na polu walki, lecz został haniebnie ścięty, jako jeniec po bitwie (*Historia Tartarorum*), jego śmierć nosi wszystkie cechy męczeństwa [...]”. Przywołał też opinię wrocławskiego mediewisty Lecha Tyszkiewicza z 1991 r., który mając na uwadze przytoczone wyżej okoliczności śmierci księcia, stawiał pytanie, dlaczego nie został on błogosławionym (zob. G. Labuda, J. Strzelczyk, *Prawda o bitwie z Mongołami pod Legnicą w 1241*, Legnica 2002, s. 32; w publikacji tej umieszczony jest pełny tekst ww. relacji, s. 48–80, w tym opis śmierci księcia, s. 62). Sceptycznie natomiast do dzieła C. de Bridii odnosi się P. Wiszewski, który pisze: „Wbrew zdaniu większości badaczy do tej relacji warto podejść krytycznie” (zob. P. Wiszewski, *Henryk II Pobożny. Biografia polityczna*, Legnica 2011, s. 203–204).

łej wspólnoty; działalność kulturalna, naukowa i społeczna; doprowadzenie do rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego księcia Henryka II Pobożnego, wizyty papieża w Legnicy i erygowania w Legnicy biskupstwa rzymsko-katolickiego.

Założyciele DLP '90 powołali jako jego władzę Kapitułę w składzie: A. Jaworski, P. Piotrowski, S.A. Potycz (przewodniczący), M. Przysasz i Z. Urban. Potem uzupełnili ją o osoby Franciszka Ratajczaka (1994) i Andrzeja Wańkowicza (1998). W 1998 r. ustąpili z niej A. Jaworski i F. Ratajczak, a później zaprzestał udzielania się w niej Z. Urban (z powodu choroby). Początkowo bieżącą działalnością duszpasterstwa kierował A. Jaworski, a od października 1994 r., po jego zamieszkaniu we Wrocławiu, zajął się nią S.A. Potycz, który czyni to do tej pory. Pomagają mu w tym członkowie Kapituły oraz sekretarze duszpasterstwa: – Elżbieta Łabuda (w latach 1993–1998) i Izabela Wańkowicz (od 1998 r.).

Pierwszym kapelanem DLP '90 był ks. infułat Władysław Bochnak. Po jego śmierci (1 listopada 2014 r.) biskup legnicki Zbigniew Kiernikowski kapelanem DLP '90 mianował ks. Bogusława Drożdża, wyrażając przy tym nadzieję, że posługa nowego kapelana: „wśród członków Duszpasterstwa pozwoli na dalsze pomnażanie dobra duchowego i wspólnego”⁸.

Miejsca spotkań

Pierwsze spotkania odbywały się przy parafii Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Legnicy, której proboszczem był ks. Władysław Bochnak, powołany na to stanowisko w 1988 r. przez kardynała Henryka Gulbinowicza – metropolitę wrocławskiego.

Kiedy franciszkanie z Prowincji św. Jadwigi Zakonu Braci Mniejszych we Wrocławiu powrócili do Legnicy, zaczęliśmy spotykać się u nich, w przekazanym im w marcu 1991 r. przez Prezydenta Miasta Legnicy Edwarda Jaroszewicza zrujnowanym klasztorze pobernardyńskim, położonym przy pl. Franciszkańskim. Ich powrót nastąpił za sprawą osób związanych z DLP '90, które prowadziły rozmowy na ten temat z franciszkanami, władzami Legnicy i Komitetem Obywatelskim „Solidarność” w Legnicy. Z uwagi na wymagania stawiane franciszkanom przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Legnicy w kwestii odbudowy klasztoru, które uważali za bezzasadne, przenieśli się oni do przekazanego im we wrześniu 1992 r. przez władze miasta Legnica budynku przy ul. Macieja Rataja 23. Powstał w nim Dom Zakonny, w którym odbywały się nasze spotkania. Odbywały się tam do listopada 2019 r., gdy po objęciu przez

⁸ Dekret biskupa legnickiego z 18 XII 2015 r. Kserokopia dokumentu w posiadaniu autora.

franciszkanów parafii pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Legnicy opuścili oni ten dom. Kolejnym miejscem spotkań DLP '90 stała się wówczas parafia pw. Matki Bożej Królowej Polski w Legnicy, do której zaprosił nas jej proboszcz kapelan duszpasterstwa ks. B. Drożdż.

Franciszkanie wspomagali działalność DLP '90 nie tylko przez użyczenie Domu Zakonnego, ale także posługą duchową i pomocą intelektualną. Przełożonymi tego Domu w latach 1990–2019 byli: o. Kryspin Bernat (1991–1994), o. Jacek Bawiec (1994–1997), o. Seweryn Masarczyk (1997–2006), o. Tobiasz Fiećko (2006–2012) i o. Damian Stachowicz (od 2012). Doskonale układała się także nasza współpraca z ministrami prowincjalnymi Prowincji św. Jadwigi we Wrocławiu, którymi byli w tym okresie (1990–2019): o. Bazyli Iwanek (1988–1994), o. Błażej Kurowski (1994–2003), o. Wacław S. Chomik (2003–2012) i o. Alan T. Brzyski (od 2012). Także biskupi legniccy – Tadeusz Rybak (1992–2005), Stefan Cichy (2005–2014), Zbigniew Kiernikowski (2014–2021) i Andrzej Siemieniewski (od 2021) – mocno wspierali działalność DLP '90, a bp Siemieniewski nadal ją wspiera. Dodać trzeba, że franciszkanie wspomagają działalność DLP '90, przyjmując nasze zaproszenia do wygłaszania wykładów. Czyni tak również obecny (od 2022) minister prowincjalny Prowincji św. Jadwigi o. Alard Maliszewski.

„Teologiczna Sorbona” – wykładowa działalność duszpasterstwa

Mając tak sprzyjające warunki, a także poczucie odpowiedzialności za kształt życia społecznego i religijnego w Legnicy, a co najważniejsze – chęci do działania, mogliśmy realizować zasadniczy cel działalności, czyli doskonalenie duchowe naszej wspólnoty, przede wszystkim w formie spotkań modlitewno-formacyjnych.

Początkowo miały one charakter zamknięty. Pierwsze spotkanie o charakterze otwartym odbyło się 19 października 1993 r. Wzięło w nim udział – oprócz prelegenta Antoniego Koniuszewskiego z Wrocławia, który wygłosił wykład pt. „Mesjanizm w historii narodu” – 18 osób: Henryk Baca, o. Kryspin Bernat, Dorota Czudowska, Adam Jaworski, Paweł Juros, Stanisław Kot, Czesław Kozak, Diana Mozolewska, Grażyna Popilowska, Róża Potycz, Stanisław Andrzej Potycz, Maria Przystasz, Franciszek Ratajczak, Romuald Słowiński, Artur Torbiński, Zygmunt Urban oraz dwie osoby nieznane z imienia i nazwiska (nie wpisały się na listę obecności sporządzaną podczas każdego spotkania). Od tego czasu regularnie (przeważnie raz w miesiącu) prowadzone są spotkania

Słuchacze wykładu Macieja Płażyńskiego, 22 marca 2007 r. Zbiory autora

otwarte. Było ich dotychczas 367 (według stanu na 25 września 2025 r.), podczas których wygłoszono 386 wykładów⁹ – 186 przez osoby duchowne (w tym 87 przez franciszkanów z Prowincji św. Jadwigi) i 200 przez osoby świeckie. Poświęcone były różnym tematom, w szczególności: religii, historii, polityce, etyce, rodzinie, kulturze, gospodarce, prawu, mediom. Jedno ze spotkań – 26 stycznia 2012 r. z wykładem bp. Stefana Regmunta, biskupa zielonogórsko-gorzowskiego (2007–2015), a wcześniej biskupa pomocniczego diecezji legnickiej (1995–2007) – było wyjątkowe. Po raz pierwszy bowiem wykład w DLP '90 wygłosił ordynariusz innej niż legnicka diecezji rzymsko-katolickiej, a ponadto uczestniczyło w nim (też po raz pierwszy) trzech biskupów, gdyż przybyli na nie w charakterze słuchaczy biskup legnicki Stefan Cichy i biskup pomocniczy legnicki Marek Mendyk. Warto dodać, że na nasze spotkania przychodzili nie tylko w charakterze wykładowców, ale i słuchaczy także inni biskupi: Stefan

⁹ Regułą jest, że podczas spotkania wygłaszany jest jeden wykład, ale czasami jest ich więcej.

Regmunt, Włodzimierz Juszczak (ordynariusz diecezji wrocławsko-gdańskiej obrządku greckokatolickiego – uczestniczył w wykładzie abp Jana Martyniaka), Zbigniew Kiernikowski i Andrzej Siemieniewski. Również pierwszy biskup legnicki Tadeusz Rybak uczestniczył w spotkaniu DLP '90 – 12 kwietnia 2005 r. koncelebrował mszę św. z okazji 15. rocznicy powstania duszpasterstwa, podczas której wygłosił homilię, a następnie uczestniczył w wykładowej części spotkania.

Zaprosiliśmy dotychczas 153 wykładowców, spośród których 53 to osoby duchowne, a 100 świeckie. Wykładowcami duchownymi byli najczęściej franciszkanie z Prowincji św. Jadwigi i kapłani z diecezji legnickiej. Najwięcej wykładów wygłosili: o. Tadeusz Słotwiński OFM i o. W.S. Chomik (po 25) – spośród osób duchownych oraz Tomasz Gabiś (9), Tomasz Łysiak (8), Franciszek Antoni Marek i Stanisław Srokowski (po 7) – spośród osób świeckich. Czworo zaproszonych wykładowców to obcokrajowcy: ks. Szczepan Delan (Serbołużyczanin)¹⁰, Imre Molnar (Węgier), ks. Ignacy Soler (Hiszpan) i Max Stebler (Szwajcar).

Wykładowa działalność duszpasterstwa określana jest przez wiele osób jako działalność uniwersytecka. Jedną z tych osób jest bp S. Regmunt, który nazwał tę działalność „teologiczną Sorboną”. Jego wypowiedź na ten temat została przywołana w artykule opisującym jego wykład z 26 stycznia 2012 r.:

Na wstępie przypomniał swoje związki z DLP '90 i podkreślił uniwersytecki charakter prowadzonych w nim wykładów. [...]. A podczas jednego z wykładów (2006) określił prowadzoną tam działalność jako „teologiczną Sorbonę” [...]¹¹.

Również redaktor Adam Maksymowicz, relacjonując jedno ze spotkań DLP '90, wyraził podobną opinię:

Od kilkunastu już lat, za sprawą Duszpasterstwa Ludzi Pracy '90 w Legnicy, Klasztor Zakonu Braci Mniejszych [...] pełni rolę nieformalnego Katolickiego Uniwersytetu Powszechnego. Wykłady prowadzone są tu na ogół przez wybitnych przedstawicieli polskiej nauki z akademickich ośrodków w całym kraju, a także przez przedstawicieli gospodarki i polityki¹².

¹⁰ Ks. Szczepan Delan – proboszcz parafii w Radworju na Łużycach, kanonik kapituły drezdeńskiej odprawił mszę świętą w języku serbołużyckim (był to jedyny przypadek odprawienia mszy świętej podczas spotkania DLP '90 w języku obcym), a homilię i wykład wygłosił w języku polskim.

¹¹ A. Maksymowicz, *Uzdrowić służbę zdrowia*, „Niedziela Legnicka” nr 9 z 26 II 2012, s. VI–VII.

¹² *Idem*, *Zagrożenia antykoncepcji*, „Niedziela Legnicka” nr 50 z 14 XII 2008, s. VI–VII.

Wykłady poza duszpasterstwem

Staramy się – o ile jest to możliwe – wykorzystać przyjazd naszych znakomitych gości do zaprezentowania ich wiedzy także innym środowiskom. W szczególności zależy nam na tym, aby spotykali się z młodzieżą. Wielu z nich odwiedziło szkoły średnie Legnicy: Katolickie Liceum Ogólnokształcące i Gimnazjum im. św. Franciszka, I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki, II Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego oraz Gimnazjum nr 5 im. księcia Jerzego Wilhelma. Wygłosili je: Henryk Goik, Marek Jurek, Stanisław Krajski, Małgorzata Kupiszewska, Tomasz Łysiak, Adam Maksymowicz, Franciszek Antoni Marek, Imre Molnar, Stanisław Srokowski, Anna Sutowicz, Romuald Szeremietiew, Paweł Zuchniewicz i Jan Żaryn. Tematyka ich wystąpień była najczęściej taka sama jak w DLP '90. Pokłosem wizyty I. Molnara (historyka, publicysty, dyplomaty, I. radcy ds. kultury i prasy Ambasady Węgier w Polsce) w dwóch z wyżej wymienionych szkół (Katolickie Liceum Ogólnokształcące i Gimnazjum nr 5), zachwyconego rozmowami z młodzieżą, było dwukrotne zaproszenie przez niego (2013–2014) sześciorga uczniów tych szkół na Węgry, na festiwal młodzieży pochodzenia węgierskiego.

Jeden z zaproszonych przez nas wykładowców – Maciej Płażyński (Marszałek Sejmu RP w latach 1997–2001, który zginął w katastrofie smoleńskiej w 2010) oprócz wykładu dla DLP '90 spotkał się (22 marca 2007 r.) ze studentami Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy (dzisiaj Collegium Witelona Uczelnia Państwowa). Natomiast ks. Marek Starowieyski poza wykładem w DLP '90 wygłosił wykład w Muzeum Miedzi w Legnicy (pt. „Narodziny poezji chrześcijańskiej”) i spotkał się z klerykami Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Legnickiej (WSDDL).

Z WSDDL a także z Bractwem Henryka Pobożnego DLP '90 współorganizowało liczne konferencje naukowe, których wykładowcami byli: ks. Stanisław Araszczyk, o. Wacław S. Chomik, Grzegorz Górny, Teresa Grabińska, Marek Jurek, bp Włodzimierz Juszczak, bp Zbigniew Kiernikowski, Tomasz Łysiak, Franciszek Antoni Marek, Tomasz Panfil, ks. Mariusz Rosik, Stanisław Rosik, bp Andrzej Siemieniewski, Romuald Szeremietiew, Kazimierz M. Ujazdowski, Wiesław J. Wysocki oraz Jan Żaryn

Utrzymywaliśmy również kontakt z Federacją Pracodawców Polski Zachodniej w Legnicy – zapraszani przez nas goście wygłosili sześć wykładów dla jej członków: Aniela Dylus z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego („Etyka a przedsiębiorczość”), Zdzisław Nowicki – senator RP w l. 1989–1991 („Porozmawiajmy o naszych możliwościach na wschodzie – czy jesteśmy dla siebie szansą?”), Stanisław Krajski z UKSW („Filozofia gospodarki: cywilizacja

– kultura – gospodarka – globalizm” oraz „Gospodarka i cywilizacja”), Artur Ławniczak z Uniwersytetu Wrocławskiego („Polityka a gospodarka”) i ks. Helmut Juros z UKSW („Etyczne rozumienie sukcesu”).

Także ja, jako przewodniczący DLP '90, spotykałem się z różnymi środowiskami: – z młodzieżą: Gimnazjum nr 5 w Legnicy (2012), KLO i Gimnazjum im. św. Franciszka w Legnicy (2014), I LO w Legnicy (2023 i 2025), II LO w Legnicy (2023) oraz Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II w Złotoryi (2023); – Koła Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Diecezji Legnickiej przy Parafii św.św. Apostołów Piotra i Pawła w Chojnowie (2013); – Rodziny Rodła we Wrocławiu (2015); – Oddziału Stowarzyszenia Civitas Christiana we Wrocławiu (2015); – NSZZ „Solidarność” Regionu Jeleniogórskiego (2024). Zostałem także zaproszony przez burmistrza Jawora do wygłoszenia prelekcji podczas V Krajowej Konferencji pt. „Samorządy Rzeczypospolitej Polskiej dla Jana Pawła II” (2014). Podczas tych spotkań najczęściej podejmowałem tematykę związaną z postacią księcia Henryka II Pobożnego, a także z postaciami św. Jana Pawła II (w Jaworze, tytuł prelekcji „Święty Jan Paweł II – papież spraw społecznych”) i Stanisława Wyspiańskiego (II LO w Legnicy, tytuł prelekcji „Wyspiański – Legnica – Henryk Pobożny”¹³).

Henryk II Pobożny – droga do beatyfikacji

Sprawą, którą DLP '90 zajmuje się od początku swojego istnienia, jest modlitwa o wyniesienie na ołtarze księcia Henryka II Pobożnego i organizowanie wykładów przybliżających jego życie i działalność. W marcu 2010 r. złożyliśmy na ręce biskupa legnickiego Stefana Cichego wniosek o wszczęcie przygotowań zmierzających do rozpoczęcia procesu beatyfikacyjnego księcia. Spotkał się on z jego przychylnością¹⁴. Pomysł ten zaaprobował także jego następca bp Zbigniew Kiernikowski, który dekretem z 19 marca 2015 r. powołał zespół do spraw przygotowania procedury beatyfikacyjnej księcia Henryka II Pobożnego, a 28 września 2015 r. zwrócił się do Konferencji Episkopatu Polski o zgodę na rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego księcia. 7 października 2015 r. zgoda taka (przy jednomyślności biskupów) została udzielona. Nastąpiło to w święto

¹³ W trakcie wykładu mówiłem o pobycie poety w Legnicy, jego rapsodzie *Henryk Pobożny pod Lignicą* i projekcie witraża z postacią Henryka Pobożnego. Temat prelekcji nawiązywał do faktu, że II LO w Legnicy nosi imię poety.

¹⁴ Wnioskiem objęta była także księżna Anna Śląska, małżonka Henryka Pobożnego, ale bp Cichy podjął w 2013 r. decyzję, że najpierw powinien rozpocząć się proces beatyfikacyjny księcia.

Matki Bożej Różańcowej, dokładnie w rocznicę (1571 r.) wielkiego zwycięstwa koalicji państw chrześcijańskich nad Turcją, odniesionego w bitwie morskiej pod Lepanto. 5 czerwca 2021 r. w Legnickim Polu – w bazylice kolegiackiej Podwyższenia Krzyża Świętego i św. Jadwigi Śląskiej, gdzie sprawowana była uroczysta msza święta a następnie w Muzeum Bitwy Legnickiej – bp Z. Kiernikowski rozpoczął proces beatyfikacyjny księcia.

W tej części niniejszego tekstu nie może zabraknąć mojej refleksji związanej z osobą ks. prof. Władysława Bochnaka. Szczególnie bliskie – zarówno jemu, jak i mnie – były postaci Henryka II Pobożnego i jego małżonki Anny Śląskiej (córka czeskiego króla Przemysła Ottokara I, znana też jako Anna Przemyślidka i Anna Czeska), której ks. Bochnak poświęcił osobną pracę¹⁵. Ksiądz profesor wzruszył mnie, gdy prosto z drukarni przywiózł mi do domu swoją kolejną książkę, tym razem o księciu¹⁶. Chciał bowiem, abym dostał ją jako pierwszy, a w dedykacji wpisanej do książki wyraził mi „słowa wielkiej wdzięczności” za starania „aby książkę Henryk Pobożny został ozdobiony godnością świętego Męczennika”.

Starania o przyjazd Jana Pawła II do Legnicy i erygowanie diecezji legnickiej

DLP '90 miało udział w zabiegach o przyjazd Ojca Świętego Jana Pawła II do Legnicy. Kontynuowaliśmy w ten sposób starania działającego przed nami Duszpasterstwa Ludzi Pracy, które w 1988 r. wysłało w tej sprawie zaproszenie do Jana Pawła II. A już z inicjatywy DLP '90 Andrzej Glapiński – pierwszy, niekomunistyczny wojewoda legnicki zaprosił w 1990 r. papieża do Legnicy. Wysłanie tego zaproszenia poprzedziło spotkanie 4 sierpnia 1990 r. u kard. Henryka Gulbinowicza, z udziałem: ks. Władysława Bochnaka, ks. Władysława Józkowa – proboszcza parafii pw. Świętej Trójcy w Legnicy, wspomnianego wojewody legnickiego, Tadeusza Pokrywki – prezydenta miasta Legnicy oraz Adama Jaworskiego i Stanisława Andrzeja Potycz. W tej sprawie pojechalśmy także (A. Jaworski, S. Kot, S.A. Potycz i Z. Urban) do abp. Józefa Michalika – ordynariusza diecezji gorzowskiej, który powiedział nam wtedy (październik 1990): „Nie wiem, czy podczas najbliższej pielgrzymki Ojciec Święty przyjedzie do Legnicy, ale być może podczas następnej odwiedzi i Legnicę, i Gorzów”.

¹⁵ W. Bochnak, *Księżna Anna Śląska 1204–1265. W służbie ludu śląskiego i Kościoła*, Wrocław 2007.

¹⁶ *Idem, Książę Henryk II Pobożny jako kandydat do chwały ołtarzy*, Legnica 2012.

Te słowa okazały się prorocze, bo w 1997 r. papież tego samego dnia (2 czerwca) odwiedził oba te miasta¹⁷.

Podczas spotkania u kard. Gulbinowicza podnosiliśmy też – wraz z jego pozostałymi uczestnikami – sprawę erygowania diecezji legnickiej. O tym spotkaniu i postulatach wówczas zgłaszanych (wizyta Ojca Świętego w Legnicy i kwestia erygowania) pisali m.in. ks. W. Bochnak¹⁸ i o. Bazyli Iwanek OFM, przy czym ten ostatni zakończył swoje uwagi na ten temat następująco: „Z perspektywy czasu wiemy, że obydwie postulaty stały się, ku radości ludu tej ziemi, faktem. Legnica uzyskała nowe oblicze”¹⁹.

Inne inicjatywy

W toku swojej działalności DLP '90 podejmowało wiele innych inicjatyw, w tym:

- Z senatorem Stanisławem Obertańcem i Komitetem Obywatelskim „Solidarność” w Legnicy podjęliśmy działania w sprawie ponownego sprowadzenia do Legnicy zakonu dominikańskiego. W ich wyniku dominikanie złożyli 20 lutego 1991 r. do wojewody legnickiego wnioski o przyznanie im byłego klasztoru dominikańskiego przy ówczesnym pl. Aleksandra Zawadzkiego w Legnicy (obecnie pl. Klasztorny), w którym mieściły się wtedy I LO i Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 4 z ukraińskim językiem nauczania, a gdyby nie było to możliwe – innej nieruchomości. Po blisko dwuletnich rozmowach i konsultacjach dominikanie podjęli negatywną decyzję w tej sprawie, mając przede wszystkim na uwadze niewystarczające możliwości finansowe²⁰.

- Podjęliśmy także działania mające na celu ponowne umieszczenie krzyża na dawnym kościele pw. św. Maurycego, będącym częścią zespołu budynków I LO w Legnicy. Te działania zakończyły się sukcesem, gdyż krzyż, zdjęty i zniszczony w latach 70. XX w., został 23 czerwca 1994 r. poświęcony przez biskupa legnickiego Tadeusza Rybaka i usytuowany na dawnym miejscu.

- W latach 1994 i 1998 braliśmy udział w kampaniach wyborczych do rady miejskiej w Legnicy. Mieliśmy tam wówczas swoich przedstawicieli. Później jednak zrezygnowaliśmy z tej formy działania, ale zawsze – przed każdymi wy-

¹⁷ Więcej o zabiegach o przyjazd Ojca Świętego do Legnicy w: S.A. Potycz, *Zakorzenieni w naszej historii – Jan Paweł II w Legnicy*, „Społeczeństwo” 2024, nr 2, s. 129–139.

¹⁸ W. Bochnak, *Początki Diecezji Legnickiej*, Legnica 2004, s. 48.

¹⁹ *Rozjaśnić serca...*, s. 21.

²⁰ Pismo prowincjała Polskiej Prowincji Dominikanów z 10 XII 1992 r. Kserokopia dokumentu znajduje się w posiadaniu autora.

borami (prezydenta RP, do Sejmu RP i Senatu RP, do Parlamentu Europejskiego i samorządowymi) – podejmujemy w duszpasterstwie tematykę z nimi związaną.

- W 1995 r. ufundowaliśmy lipową figurę św. Franciszka z Asyżu, która została umieszczona w kaplicy Domu Zakonnego, w której odbywały się nasze spotkania. Wyrzeźbił ją góral z Chochołowa Jan Zięder.

- Wojewoda legnicki, uwzględniając nasz wniosek, przyznał (w 1998 r.) tytuł i odznakę „Zasłużony dla Województwa Legnickiego” Zygmunтови Urbanowi, osobie znanej ze swej wieloletniej, publicznej działalności o charakterze patriotyczno-niepodległościowym.

- Byliśmy współzałożycielami Społecznego Ruchu Świętowania Niedziele, działającego w diecezji legnickiej (inauguracja jego działalności nastąpiła 11 marca 2011 r.).

- Współorganizowaliśmy „Marsz w obronie wolności mediów i Telewizji Trwam”, który odbył się w Legnicy 3 maja 2012 r.

- W dniach 18–20 sierpnia 2017 r. Wen Chi Ou – katoliczka z Tajwanu była gościem DLP '90. Było to możliwe dzięki uprzejmości Henryka Goika – byłego ambasadora Polski w Laosie i wykładowcy DLP '90. Po raz pierwszy była ona

Pamiątkowe zdjęcie wykonane po wykładzie Tomasza Łysiaka. Od lewej: autor, ks. Władysław Bochnak, Tomasz Łysiak, 7 kwietnia 2011 r. Zbiory autora

w Polsce w 2016 r. podczas Światowych Dni Młodzieży w Krakowie. Wtedy rodzina H. Goika gościła w swoim domu cztery Tajwanki, w tym Wen Chi Ou, której Polska tak się spodobała, że postanowiła odwiedzić ją ponownie. W czasie pobytu w Legnicy (na Dolnym Śląsku odwiedziła także Legnickie Pole, Krzeszów i Wrocław) interesowały ją szczególnie informacje związane z Henrykiem II Pobożnym, wiedzą o którym dzieliła się następnie w swojej ojczyźnie.

– Doprowadziliśmy do wydania kilku publikacji²¹. Zostały w nich umieszczone przede wszystkim teksty wykładów wygłoszonych w DLP '90.

O Duszpasterstwie w mediach

Zainteresowanie ze strony mediów, szczególnie katolickich, działalnością DLP '90 jest stosunkowo duże. Zaczęło się od odczytywania na antenie Radia Plus Legnica zaproszeń na organizowane przez nas spotkania (1994), a od lutego 2011 r. radio to umieszcza na swojej stronie internetowej, w specjalnej zakładce, nagrania wykładów wygłaszanych w DLP '90. Założyciel i wieloletni dyrektor tego radia Stanisław Obertaniec został wyróżniony w 1995 r. tytułem „Honorowy Członek Duszpasterstwa Ludzi Pracy '90” za medialne wspieranie działalności tej organizacji.

Takiego wsparcia udzielał nam też redaktor Adam Maksymowicz z Wrocławia, który napisał blisko 100 artykułów o naszych spotkaniach, do: „Wrocławskiej Gazety Polskiej” (2000–2005), „Niedzieli” (2005–2015), „Opcji na prawo” i wielu portali internetowych. W 2012 r. otrzymał on medal „Mater Verbi”, przyznawany raz w roku przez redaktora naczelnego tygodnika „Niedziela” jako wyraz podziękowania za cenne teksty dla tego pisma, w tym przypadku teksty o wydarzeniach związanych z działalnością DLP '90. Również inni redaktorzy „Niedzieli” – ks. Waldemar Wesołowski i ks. Piotr Nowosielski, pisali artykuły o naszych spotkaniach. Także „Gość Niedzielny” regularnie zamieszcza (od 6 listopada 2005 r.) artykuły o tych spotkaniach. Ich dotychczasowi autorzy to przede wszystkim Jędrzej Rams, Roman Tomczak i Jakub Zakrawacz. Należy dodać, że także wiele innych pism (np. „Myśl Polska”, „Idziemy”, „Warszawska

²¹ Pierwsza z publikacji – zawierająca fragmenty książki ks. Władysława Piwowarskiego *ABC Katolickiej Nauki Społecznej* (Legnica 1998) – ukazała się z inicjatywy Z. Urbana dla uczczenia 20. rocznicy pontyfikatu Jana Pawła II. Pozostałe publikacje zostały zredagowane przez S.A. Potyczę: *Rozjaśnić serca* (Wrocław 2006), *Henryk Pobożny i księżna Anna – władcy Śląska* (Legnica 2011 i Legnica 2013), *Śladami Henryka Pobożnego i księżnej Anny* (Legnica 2013 i Legnica 2015), *Święty Jan Paweł II pośród nas* (Legnica 2015), *Głos, który nie umilkł...* (Legnica 2016) i *Idziemy dalej...* (Legnica 2021).

Gazeta”, „Gazeta Obywatelska”, „wSIECI”), rozgłośni radiowych (np. Radio Watykan) i telewizyjnych (np. TV TRWAM) interesowało się naszą działalnością, szczególnie związaną ze wspomnianym wyżej wnioskiem beatyfikacyjnym.

O działalności DLP '90 pisano także w wielu publikacjach, w tym w pracy magisterskiej²² i w publikacji naukowej²³. Można też dowiedzieć się o niej z materiałów umieszczonych na prowadzonej od 2006 r. stronie internetowej DLP '90 (www.dlp90.pl). Są tam wymienione wszystkie dotychczasowe spotkania, nagrania wykładów (wideo lub foniczne), zdjęcia, teksty i relacje medialne, a w specjalnej zakładce materiały związane z procesem beatyfikacyjnym Henryka Pobożnego. Stronę odwiedza około dwudziestu tysięcy osób miesięcznie.

Inicjatorem jej powstania i bezinteresownym jej administratorem jest Grzegorz Obuchowski.

Pamięć o zmarłych Przyjaciółach Duszpasterstwa

Niektórzy z uczestników spotkań duszpasterstwa już nie żyją. Spośród słuchaczy zmarli: ks. Krzysztof Bojko, Jerzy Figurski, Paweł Juros, Maria Kisielewska-Podrez, Edward Kopczak, Czesław Kozak, Bronisław Kurowski, Danuta Łuczkiwicz, Helena Łukasik, Bolesław Maliszewski, Janisław Muszyński, Tadeusz Olaczek, o. Stanisław Paszewski, Zbigniew Podrez-Kisielewski, Franciszek Ratajczak, Maria Skoczylas, Zygmunt Urban, Anna Wierzchowska, Artur Wierzchowski, Józef Wojciechowski i Zofia Zimna²⁴.

Natomiast spośród wykładowców zmarli: ks. Władysław Bochnak, Jerzy Burchardt, Łukasz Czuma, Artur Górski, o. Bazyli Iwanek OFM, ks. Władysław Józków, ks. Helmut Juros, ks. Henryk Kietliński, s. Maria Kominek OPs, o. Paschalis Kwoczała OFM, o. Hugolin Langkammer OFM, ks. Piotr Nitecki, Zdzisław Nowicki, ks. Piotr Nowosielski, ks. Piotr Pawlukiewicz, Maciej Płażyński,

²² Wioletta Mogiła – studentka PWSZ im. Witelona w Legnicy napisała (pod kierunkiem Wacława Szetelnickiego) i obroniła w 2016 r. pracę magisterską pt. *Edukacyjna rola Duszpasterstwa Ludzi Pracy w latach 1980–1990*, której znaczną część poświęciła DLP '90. Kserokopia maszynopisu pracy znajduje się w posiadaniu autora.

²³ O. Tomasz Skibiński OFM (pracownik naukowy Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu i Wyższego Seminarium Duchownego Franciszkanów we Wrocławiu) wspomina obszernie o działalności DLP '90 w książce pt. *Apostolstwo franciszkanów Prowincji św. Jadwigi Zakonu Braci Mniejszych w latach 1972–2012. Studium teologiczno-pastoralne*, Legnica 2020.

²⁴ Wymieniam tych, o których śmierci wiem, ale niewykluczone, że spośród osób uczestniczących w spotkaniach DLP '90 są takie, o których śmierci nie mam wiadomości.

Aleksander Popiel, Jerzy Przystawa, o. Franciszek Rosiński OFM, bp Tadeusz Rybak i o. Tadeusz Słotwiński OFM.

Pamięć o naszych zmarłych Przyjaciołach jest jednak wśród nas ciągle żywa, szczególnie w listopadzie każdego roku, gdy w ich intencji odprawiana jest msza święta.

Dużo się wydarzyło przez te 35 lat i były to dobre działania. Świadczą o tym liczne wypowiedzi na temat dotychczasowej działalności DLP '90²⁵ oraz fakt przyznania mu uchwałą Rady Miejskiej Legnicy Nr-XX/281/20 z 29 czerwca 2020 r. odznaki „Zasłużony dla Legnicy”. Jej wręczenie – przez prezydenta Legnicy i przewodniczącego Rady Miejskiej Legnicy – nastąpiło 5 października 2020 r. w Sali Królewskiej Akademii Rycerskiej w Legnicy podczas uroczystej sesji Rady Miejskiej.

²⁵ Są to wypowiedzi przywołane nie tylko w niniejszym artykule, ale także w innych tekstach, np. w: *Idziemy dalej...*, s. 256–260 i *Głos, który nie umilkł...*, red. S.A. Potycz, Legnica 2016, s. 116–126.